

ANHANG

Englische Resümees

Helmut K. Krause: A New Source for Three of Johann Sebastian Bach's Cantata Texts

The University Library of Göttingen owns a printed cycle of cantatas for the church year written for Gottfried Heinrich Stölzel by a Magister Knauer from Schleiz. Bach's cantatas BWV 64, 69a, and 77, composed in 1723, are based on the same texts by Knauer; they show, however, textual changes and cuts the origins of which have so far not been determined.

Alois Plichta: Johann Sebastian Bach and Count Johann Adam of Questenberg
A letter preserved in the State Archive of Brno and dated April 2, 1749, indicates that Count Questenberg (1678-1752), who lived at the Moravian castle of Jaroměřice and was active as a lutenist and patron of music, was in extended contact with Bach.

Günther Hoppe: Communion Practices in Bach's Coethen Period

A statistical estimate of Bach's participation in the communion ceremony during his tenure as court Capellmeister at Coethen is constructed on the basis of the relative significance of the communion service for a Lutheran Christian of his time and of the established custom at the parish of St. Agnus. The result shows Bach's infrequent attendance up to 1722. This result and its relationship to the „orthodox norm“ is investigated from the point of view of theological history.

Andreas Glöckner: New Findings concerning Johann Sebastian Bach's Performance Schedule between 1729 and 1735

A chronology of the handwriting styles of the young Carl Philipp Emanuel Bach and of the so-called main copyist F leads to conclusions concerning more precise datings of several cantatas and instrumental works by Bach. In addition it is possible to relate the identification of the „scribe F“ to the musical activities in Leipzig's „New Church“. Several manuscript sources for compositions by Bach contemporaries can also be connected with the activities of the Leipzig collegia musica.

Hans Eppstein: The Issue of Johann Sebastian Bach's Flute Sonatas

A discussion of the arguments concerning the authenticity of Bach's flute sonatas, as advanced by Robert L. Marshall (1978/79), leads to the conclusion that Bach's authorship of the sonatas BWV 1031 and 1033 must – contrary to

Marshall's opinion – continue to be considered doubtful. Marshall's hypotheses with regard to the chronological placement of sonatas preserved only in copies are subjected to critical evaluation; the result is a realization that provenance and stylistic analysis might lead to totally different interpretations.

George B. Stauffer: On Bach's Practice of Organ Registration

According to contemporary accounts, Bach's organ registration was „of his own kind“, i. e. departing from general custom. The actual possibilities of such special style are tested on the basis of documentary evidence drawn from theoretical writings. A thorough investigation of part writing and notation reveals that manual changes within a given work occurred only rarely and were essentially limited to pieces written in a genuine dialogue manner (concerto transcriptions, „Dorian“ Toccata BWV 538, Prelude in E-flat BWV 552).

Ulrich Prinz: Concerning the Designations „Bassono“ and „Fagotto“ in Johann Sebastian Bach's Works

From a systematic survey of all „Bassono“ and „Fagotto“ entries in Bach's works, evidence for the connection between the terms and specific use of the respective instruments is derived. Register and range suggest that Bach was thinking in terms of either *Kammerton* or *Chorton* instruments. The instrument that assumes a special role in this connection is the „Chorist-Fagott“ described in a number of theoretical sources of the time.

Hans-Joachim Schulze: „Sebastian Bach's Chorale Book“ in Rochester, N. Y.? Three manuscripts from the collection of the Thomas alumnus Karl August Thieme (1721–1795) – subsequently conrector of St. Thomas's School – are placed in relation to Bach. They contain the „Pedal-Exercitium“ BWV 598, a manual of thoroughbass instruction dated 1738, and a chorale book now located in Rochester, N. Y. All three sources are of doubtful authenticity. The account of their provenance leads to a group of Dresden representatives of the Romantic movement associated with the „Freischütz“ librettist Johann Friedrich Kind.

Französische Resümees

Helmut K. Krause: Une nouvelle source pour trois textes de cantates de Johann Sebastian Bach

La bibliothèque universitaire de Göttingen possède un cycle imprimé de textes de cantates pour l'année liturgique (Gotha 1720), écrit pour Gottfried Heinrich Stölzel par un certain Magister Knauer, de Schleiz. Les cantates BWV 64, 69a et 77, composés en 1723 par Bach, utilisent ces textes de Knauer, mais avec des modifications et coupures dont l'origine n'a pas encore été déterminée.

Alois Plichta: Johann Sebastian Bach et Johann Adam, comte de Questenberg

Une lettre préservée dans les Archives Nationales de Brno, datée du 2 avril 1749, montre que le comte de Questenberg (1678–1752), habitant le château moravien de Jaroměřice, et connu comme mécène et joueur de luth, était pendant une période étendue en contact avec Bach.

Günther Hoppe: La pratique de la communion pendant le séjour de Bach à Coethen

A partir de la signification du service de la communion pour les luthérans à cette époque, et en fonction de l'usage à la paroisse de St. Agnus, la participation du Kapellmeister Bach dans cette cérémonie est calculée statistiquement. Le résultat indique son assistance infréquente jusqu'en 1722; ce fait est considéré dans son rapport avec l'habitude orthodoxe, du point de vue de l'histoire de la théologie.

Andreas Glöckner: Nouveaux éléments pour le calendrier d'exécutions autour de Johann Sebastian Bach entre 1729 et 1735

Le classement chronologique des styles d'écriture de Carl Philipp Emanuel Bach, ainsi que ceux du désigné «copiste principal F», nous donne la possibilité de dater plus précisément certains cantates et plusieurs oeuvres instrumentales de Johann Sebastian Bach. L'identification du scribe appelé «copiste F» permet de l'associer aux activités musicales de l'«Eglise Nouvelle» de Leipzig, tandis que plusieurs oeuvres manuscrites des contemporains de Bach peuvent se rattacher au cercle des *collegia musica* de Leipzig.

Hans Eppstein: Sur le problème des sonates pour flûte de Johann Sebastian Bach

L'examen des arguments soutenus par Robert Marshall (1978/79), à propos de l'authenticité et la chronologie des sonates pour flûte de Bach, indique que les sonates BWV 1031 et 1033 doivent, contrairement à la thèse de Marshall, rester douteuses. Les hypothèses de ce dernier sur la chronologie des sonates préservées uniquement dans des copies sont évaluées; le résultat montre la divergence possible dans l'interprétation de provenance et de style.

George B. Stauffer: Sur la pratique de la registration d'orgue chez Bach

A croire les témoignages contemporains, le maniement des jeux d'orgue par Johann Sebastian Bach fut de «sa manière à lui», différent des habitudes générales. La possibilité d'un tel style est évaluée, utilisant les indications des écrits théoriques. L'analyse approfondie de la notation et de l'écriture montre que les changements de clavier à l'intérieur d'une composition furent rares, étant limités pratiquement aux pièces écrites en forme de dialogue (transcriptions de concerto, Toccata «dorienne» BWV 538, Prélude en mi-bémol majeur BWV 552).

Ulrich Prinz: Sur les indications „Bassono“ et „Fagotto“ chez Johann Sebastian Bach

De l'examen de toutes les indications «Bassono» et «Fagotto» dans les oeuvres de Bach résultent les bases d'une relation entre les termes et l'usage spécifique des instruments. Le registre et l'étendue indiquent que Bach pensait aux instruments aussi bien *Kammerton* que *Chorton*. Un rôle particulier est tenu par le «Chorist-Fagott», décrit par plusieurs théoriciens de l'époque.

Hans-Joachim Schulze: Le «*Choral-Buch* de Sebastian Bach» à Rochester, N. Y.?

Trois manuscrits de la collection de Karl August Thieme (1721–1795), étudiant et plus tard co-recteur à la Thomasschule de Leipzig, sont mises en relation avec Bach. Ils comportent le «Pedal-Exercitium» BWV 598, un manuel de basse continue daté de 1738, et un livre de chorales se trouvant actuellement à Rochester, N. Y. Tous les trois sont d'authenticité douteuse. L'histoire de leur provenance remonte à un cercle de l'époque romantique à Dresde, associé au librettiste du *Freischütz*, Johann Friedrich Kind.

Russische Resümées

Helmut K. Krausse: Новый источник по трем текстам кантат Иоганна Себастьяна Баха

Нижнесаксонская государственная и университетская библиотека в Гёттингене располагает годовым печатным комплектом текстов церковных кантат (Гота 1720), которые написал некий магистр Кнауэр из Шлайца для Готфрида Генриха Штёльцеля. Написанные в 1723 году кантаты Баха BWV 64, 69а и 77 также восходят к этим текстам Кнауэра, однако, отмечаются сокращения и другие изменения, автора которых до сих пор не удалось установить.

Alois Plichta: Иоганн Себастьян Бах и Иоганн Адам Граф Квестенберг

Из хранящегося в государственном архиве Брно письма от 2 апреля 1749 года можно судить, что проживавший в замке Яромежице в Моравии, известный как лютерист и меценат музыки граф Квестенберг (1678–1752 гг.) на протяжении более продолжительного времени был связан с Иоганном Себастьяном Бахом.

Günther Hoppe: Обряд причастия Баха в его Кётенский период

Исходя от значения обряда причастия для лютеранского христианина устанавливается статистически относительная частота хождения к причастию кётенского приворного капельмейстера Баха и сопоставляется с принятыми обычаями общины Святого Агнуса. При этом Бах до 1722 года оказывается редким гостем обряда причастия. Это обстоятельство – отставание от «ортодоксальной нормы» – рассматривается с историко-теологической точки зрения.

Andreas Glöckner: Новые сведения по календарю исполнения Иоганна Себастьяна Баха между 1729 и 1735 гг.

Хронологическая систематизация почерков Карла Филиппа Эммануэля Баха, а также так называемого «Главного переписчика Ф.» дает отправные точки для более точного датирования некоторых кантат и ряда инструментальных произведений Иоганна Себастьяна Баха. Благодаря идентификации обозначаемого до сего времени как «Главный переписчик Ф.» писца помимо этого могут быть установлены связи к музыкальной практике в лейпцигской «Новой церкви». Кроме этого ряд имеющихся в копиях композиций современников Баха может быть приписан кругу деятельности лейпцигской „Collegia musica“.

Hans Eppstein: К проблематике сонат для флейты Иоганна Себастьяна Баха
Дискуссия по аргументам, выдвинутым Робертом Л. Маршаллом в 1978/79 гг. по вопросу подлинности и хронологии сонат для флейты Баха, приводит к констатации, что сонаты BWV 1031 и 1033 – вопреки Маршаллу – и далее должны считаться сомнительными. Критически рассматриваются гипотезы Маршалла о хронологическом расположении имеющихся только в копиях сонат, с результатом, что передача и анализ стиля могут привести к значительно отклоняющимся решениям.

George V. Stauffer: О практике регистровки органа Баха
По современному сообщению Бах производил регистровку органа «по своему методу», то есть, в отличие от общепринятого метода. По свидетельствам теоретиков рассматриваются практические возможности для этого. Тщательная проверка композиционной структуры и способа нотации приводит к выводу, что смена мануала внутри формы одного произведения встречалась редко и органичивалась в основном произведениями типа диалога (концертные транскрипции, «дорийские» токката BWV 538, прелюдия ми-бемоль мажор BWV 552).

Ulrich Prinz: Об обозначении «Бассоно» и «Фаготто» у Иоганна Себастьяна Баха
По систематическому обзору всех встречающихся «Бассоно» и «Фаготто» в произведениях Баха можно судить о взаимосвязи термина и специфическому вступлению инструмента. По тесситуре и диапазону инструмента можно судить о том, что Бах требовал инструменты частично в камерном, частично в хоровом тоне. Особую роль играл при этом неоднократно описанный теоретиками того времени «Хорист-Фагот».

Hans-Joachim Schulze: «Сборник протестантских хоралов Себастьяна Баха» в Рочестере/НЙ?

Бывшему ученику школы Св. фомы и будущему заместителю ректора этой школы в Лейпциге Карлу Аугусту Тиме (1721–1975 гг.) принадлежат три рукописи, которые связываются с Иоганном Себастьяном Бахом: «Педаль-экзерци-тиум» BWV 598, урок игры на генерал-басе 1738 г., а также находящийся сейчас в Рочестере/НЙ сборник протестантских хоралов. Все три источника имеют сомнительную аутентичность. История их передачи восходит к окружению дрезденской ранней романтики и либреттиста «Вольного стрелка» Иоганна Фридриха Кинда.

Tsch e ch is ch e R e s ü m e e s

Helmuth K. Krause: Nový pramen ke třem textům kantát Johanna Sebastiana Bacha

Dolnosaská Státní a univerzitní knihovna města Göttingen vlastní tištěný ročník textů chrámových kantát (Gotha 1720), které složil jistý magistr Knauer ze Schleizu pro Gottfrieda Heinricha Stölzela. Bachovy kantáty BWV 64, 69a a 77 komponované v r. 1723 se rovněž zakládají na těchto Knauerových textech, lze však v nich zjistit zkrácení a jiné zásahy, jejichž původce se dosud nedal zjistit.

Alois Plichta: Johann Sebastian Bach a Jan Adam, hrabě z Questenberku

Ze psaní z 2. dubna 1749 uloženého ve Státním archivu v Brně vyplývá, že hrabě Questenberk (1678–1752) sídlící na zámku Jaroměřice na Moravě, známý jako loutnář a hudební mecenáš, byl delší dobu ve spojení s Johannem Sebastianem Bachem.

Günther Hoppe: Účast Bacha na večeri Páně (přijímání) v době jeho pobytu v Köthen

Vycházejí z významu obvyčejí přijímání pro luteránského křesťana se statisticky zjišťuje relativní četnost účasti köthenského dvorního kapelníka Bacha na přijímání v relaci k tomuto obvyklému obvyčejí obce St. Agnus (sv. Agnuse). Přitom se ukazuje, že se Bach do r. 1722 zřídka kdy zúčastňoval přijímání. Tento nález – zaostávání za „ortodoxní normou“ – se zkoumá z teologického dějinného hlediska.

Andreas Glöckner: Nové poznatky o Johannu Sebastianu Bachovi provozování v době od r. 1729 do r. 1735

Chronologické třídění tahů písma Carla Philippa Emanuela Bacha, jakož i řadení tahů písma takzvaného „hlavního kopisty F“ poskytuje podklady k přesnějšímu časovému zařazení několika kantát, jakož i více instrumentálních děl Johanna Sebastiana Bacha. Identifikací písaře dosud označovaného jako takzvaný „hlavní kopista F“ lze kromě toho konstatovat kontakty k pěstování hudby v Lipské „Neue Kirche“. Kromě toho lze přiřadit několik kompozic Bachových současníků, o nichž existují opisy, působnosti lipského Collegia musica.

Hans Eppstein: O problematice sonát Johanna Sebastiana Bacha pro flétnu

Z prodiskutování argumentů, jak je přednesl Robert L. Marshall 1978/79 k otázce pravosti a chronologie Bachových sonát pro flétnu, vyplývá konstatování, že sonáty BWV 1031 a 1033 – v rozporu s Marshalllem – i nadále musí platit za pochybné. Marshallovy hypotézy o chronologickém začlenění pouze těch sonát, o nichž existují opisy, se kriticky posuzují s tím výsledkem, že podání (tradice) a rozbor slohu může též vést k značně se odchyľujícím řešením.

George B. Stauffer: O Bachově rejstříkování u varhan

Podle soudobých zpráv prý Bach rejstříkoval varhany „podle svého způsobu“, tedy odchylně od všeobecného postupu. Na základě posudků teoretiků se zde k tomuto účelu projednávají praktické možnosti. Zevrubně prozkoumání věty za větou a způsobu notových záznamů vede k závěru, že se zřídka vyskytla změna klávesnic v rámci jedné věty a že se v podstatě omezila na dialogizující hudební skladby (koncertní zpracování pro jiné nástroje, „dórická“ Toccata BWV 538, preludium Es-dur BWV 552).

Ulrich Prinz: O označení „Bassono“ a „Fagotto“ u Johanna Sebastiana Bacha

Ze systematického přehledu všech „Bassono“ a „Fagotto“ v Bachových dílech vyllynuly podklady pro souvislost názvu a specifického nasazení nástroje. Z ladění a z rozsahu tónů lze usuzovat, že Bach požadoval nástroje nacházející se zčásti v komorním tónu a zčásti v tónu chorálním. Přitom hrál zvláštní roli „Chorist-Fagott“ vícekrát popisovaný teoretiky doby.

Hans-Joachim Schulze: Kniha chorálů Sebastiana Bacha v Rochester/NY?

Z vlastnictví žáka souboru sv. Tomáše (Thomanerchor) a pozdějšího korektora Lipské školy sv. Tomáše (Thomasschule) Karla Augusta Thiemeho (1721 do 1795) pocházejí tři rukopisy, které se spojují se jménem Johanna Sebastiana Bacha: „Pedal-Exercitium“ BWV 598, učení o generálním basu (Generalbaßlehre) časově zařazené do roku 1738, jakož i chorální kniha, která je nyní v Rochester/NY. Všechny tři prameny vykazují pochybnou autentičnost. Dějiny jejich tradic vedou do okruhu dráždanské časné romantiky a libretisty „Čarostřelce“ Johanna Friedricha Kinda.